

BILAGA 1 Uppföljning av åtgärderna

Åtgärd	Nämnd	Bedömning 2022	Kommentar 2022
1. Informera och engagera hushållen om hur de kan minska avfallsmängderna och matsvinnet.	NVOA	Påbörjad	Under 2021-2022 har flertal aktiviteter skett som handlat om att informera och engagera hushållen om hur de kan minska avfallsmängderna och matsvinnet. Nacka deltog bl.a. iden nationella tävlingen Minimeringsmästare för hushåll som vill minska sitt avfall deltog Nacka med åtta hushåll. De fick under ett år väga sitt avfall, delta i träffar och genomföra utmaningar inom olika teman. Totalt deltog 50 kommuner. Hushållen minskade sitt avfall med mer än 40 % och ett av hushållen i Nacka kom på tredje plats. Information om avfallsförebyggande har för övrigt skett på webben, sociala medier och till BRF:er.
2. Samverka med livsmedelsbutiker och restauranger för minskat matsvinn.	NVOA	Påbörjad	Nacka vatten och avfall har samarbetat med ICA Maxi Stormarknad i frågan om minskat matsvinn. Dels genom att ICA Maxi:s VD föreläst för Minimeringsmästarfamiljerna och vidare genom att Nacka vatten och avfall informerade om matsvinn i samband med ICA Maxis skördefest i september.

3. Öka insamling och utsortering av grovavfall till återanvändning.	NVOA	Genomförs kontinuerligt	<p>Vid kommunens tre kretsloppscentraler samverkar NVOA med återbruksaktörer som ansvarar för omhändertagande av det återbruksmaterial som besökarna lämnar in. Totalt tog aktörerna emot 190 ton återbruksmaterial under 2022. Materialet säljs antingen som second hand i Sverige eller återbrukas utomlands. En del av det material som inte kan säljas sorteras ut till skolor och förskolor i Nacka, se åtgärd 5. Det som inte kan återbrukas materialåtervinns exempelvis till stoppning i möbler, putstrasor eller isolering.</p> <p>Mobila kretsloppscentralen utökades under 2022 med Mobil KLC Maxi, där en eventcontainer med fyndhörna ingår. Mobil KLC Maxi innebar fler besökta platser, heldagsbesök, extra fokus på återbruk och bortskänkning av över 1000 prylar, så som leksaker, böcker och husgeråd. Samverkan sker även med cykelreparatörer vid Östervik och Boo kretsloppscentraler. De reparerar och säljer cyklar som är trasiga.</p>
4. Utredda och ev. införa insamling av byggmaterial för återanvändning på kretsloppscentralerna	NVOA	Påbörjad	Ett pilotprojekt för återbruk av byggmaterial från Östervik och Boo kretsloppscentraler har pågått under 2022. Det insamlade materialet har Beijer Byggmaterial sålt vidare som återbruk och kunnat undersöka efterfrågan av olika faktorer. Insamlat osäljbart byggmaterial har även återbrukats av Nacka gymnasium och en grundskola i utbildningssyfte.
5. Tillhandahålla återbrukat material från kretsloppscentralerna till förskolor och skolor	NVOA	Genomförs kontinuerligt	Utlämning av återbruksmaterial från kretsloppscentralerna till förskolor och skolor genomförs regelbundet cirka fyra gånger per år. Olika utlämningsplatser har använts, bland annat i Finntorp där Nacka vatten och avfall har sitt kontor.

<p>6. Utveckla och främja möjligheter till att återanvända, låna, hyra, reparera i samverkan med bostadsföretag och aktörer i näringsliv och civilsamhälle</p>	<p>NVOA</p>	<p>Pågår</p>	<p>Det pågår flera olika aktiviteter inom området. Nacka vatten och avfall bjuder regelbundet in till möten med Nacka återbruksnätverk där företag och organisationer inom cirkulär ekonomi och återbruk deltar. Nätverket genomför också aktiviteter inom återbruk. Ett exempel är återbruksverkstaden i Sickla som arrangerades tillsammans med Atrium Ljungberg en helg i april och en helg i oktober under 2022. I december invigdes den så kallade cirkulär hubben i Nacka Forum. Det är en plats där Nacka vatten och avfall möjliggör för cirkulär utveckling i samverkan med andra. En plats för inspirerande event, utställningar och aktiviteter med fokus på att dela, byta, låna, laga och lära.</p>
<p>7. Öka insamlingen av textil till återanvändning</p>	<p>NVOA</p>	<p>Genomförs kontinuerligt</p>	<p>Insamling av textil till återanvändning och materialåtervinning sker i samverkan med ideella organisationer som har insamlingsbehållare uppställda på ett 40-tal platser i kommunen. Behållarna finns ofta i anslutning till återvinningsstationerna.</p>
<p>8. Etablera fritidsbank.</p>	<p>FRN</p>	<p>Ej påbörjad</p>	<p>Diskussioner har förts med Stena fastigheter om lokal i nya Victor Rydberg skolan för en fritidsbank, men lokalen är för liten. Det är förenat med kostnader att driva en Fritidsbank och för närvarande finns det inget uppdrag för Kultur- och fritidsenheten att jobba vidare med frågan.</p>

<p>9. Arbeta med att förebygga avfall och minska matsvinnet i stadshuset och kommunalt finansierade verksamheter.</p>	<p>KS</p>	<p>Påbörjad</p>	<p>Under hösten 2022 har alla kommunala förskolor och skolor i Nacka mätt sitt matsvinn. Under 2023 kommer åtgärder för verksamheterna tas fram och genomföras. Totalt slängdes 4323 kg mat till ett värde av 135 000 kronor. Kostnaden motsvarar 5,5 milj kr för ett läsår.</p> <p>Under hösten 2022 har också ett piloprojekt för att minska avfall vid två äldreboenden i kommunen startat. Avfallet och matsvinnet kommer vägas i början och i slutet av projektet. Åtgärder kommer tas fram och genomföras under 2023. Valfärd Samhällsservice som mål att matsvinn ska mätas vid alla kommunala äldreboenden (seniorcenter).</p> <p>Under 2021 förbrukades 120 000 pappersmuggar inom kommunorganisationen till en kostnad av 42 000 kr. Under 2023 ska kundserviceenheten ta fram en plan för att minska engångsartiklarna. De ska tillsammans med restaurangen undersöka hur pappersmuggarna kan ersättas i restaurangen. Muggarna innehåller 15 % plast och återvinns inte. Engångsförpackningar för mjölk i korridorerna ska ersättas med ”vanliga” mjölkförpackningar.</p>
<p>10. Införa intern bytestjänst för möbler och annan utrustning.</p>	<p>KS</p>	<p>Påbörjad</p>	<p>Under 2022 minskade inköp av återbrukade möbler. Detta kan tros bero på att leverantören inte kunnat leverera efter önskad nivå vilket kan ha haft en negativ påverkan på efterfrågan.</p> <p>När Kundserviceenheten i stadshuset får i uppdrag att inreda/göra om en yta eller lokal i kommunhuset, väljer man alltid att i första hand leta efter befintliga möbler inom verksamheterna som inte används eller som kan nyttjas på ett bättre sätt. Steg två blir att, om nödvändigt, vända sig till upphandlad aktör för återbrukade möbler. Kundserviceenheten har även informerat om att en intern bytestjänst är på gång. Det kommer innebära att kommunen har en intern ”blocket” där man kan lägga upp alltifrån pennor till möbler.</p>
<p>11. Ta fram vägledning för återanvändning i stadshuset och i kommunal produktion.</p>	<p>KS</p>	<p>Ej påbörjad</p>	<p>Inget har hänt. Oklart ägarskap i frågan.</p>

12. Ta fram riktlinjer/krav för avfallsförebyggande för olika inköpskategorier.	KS	Ej påbörjad	Avfallsförebyggande och cirkulära avfallsflöden är det inga verksamheter som ställer krav på och det ingår inte heller i kateogristrategierna. Inköpsenheten bedömer att ansvaret för att ta fram riktlinjer/krav om avfallsförebyggande bör föras över till verksamheterna, eftersom de äger alla krav i kommunens upphandlingar. Verksamheterna anser dock att det inte är möjligt i nuläget. Vad det gäller förbrukning av engångsartiklar går det inte att mäta vad som beställs på radnivå, vilket gör det svårt att följa upp förbrukningen av engångsartiklar.
13. Möjliggöra styrning mot val som främjar avfalls-förebyggande vid e-handel.	KS	Ej påbörjad	Kommunen har bytt e-handelssystem och i det nya systemet går det inte att filtrera ut produkter och tjänster som bidrar till avfallsförebyggande som det gick i det förra systemet. Inköpsenheten bedömer att åtgärden antingen bör tas bort eller att annan ansvarig bör utses.
14. Använda miljötillsyn och information som styrmedel för att förebygga avfall och minska matsvinnet.	MSN	Ej påbörjad	Ingen tillsyn för att förebygga avfall eller minska matsvinn har bedrivits.
15. Utforma avfallstaxan så att den styr mot avfallsminskning.	NVOA	Påbörjad	Differentierad taxa för olika kärlstorlekar
16. Samarbeta med närliggande kommuner.	NVOA	Genomförs kontinuerligt	Samarbete med Tyresö har skett under året i tävlingen Minimeringsmästarna. Vidare samarbetar Nacka med Tyresö och Värmdö kring insamling returpapper biologisk behandling av matavfall och införandet av kommunalt ansvar för insamling av förpackningsavfall..
17. Information om sortering och återkoppling av miljönytta samt uppföljning genom attitydundersökningar.	NVOA	Genomförs kontinuerligt	Återkommande nyhetsbrev till BRF:er, årliga attityd-undersökningar.
18. Utveckla avfallstjänsterna så att de är kundanpassade, tillgängliga och utförs med hög kvalitet, bland annat genom digitala tjänster	NVOA	Genomförs kontinuerligt	Bla. utveckling mobil KLC, fler platser och tider.

19. Nacka vatten och avfall, entreprenörer, kommunen och fastighetsägare arbetar tillsammans för att avfallsutrymmen är trygga och tillgängliga både för användare och utförare.	NVOA	Genomförs kontinuerligt	Löpande arbete, särskilt fokus vid nybyggnation.
20. Samarbeta aktivt med insamlingssystem för förpackningsavfall.	NVOA	Genomförs kontinuerligt	I förberedelserna inför övertagande av insamlingen av förpackningsavfall har NVOA haft tätt samarbete med FTL.
21. Informera fastighetsägare till flerbostadshus om möjligheter att införa bostadsnära insamling av förpackningar.	NVOA	Påbörjad	Under 2022 har förberedelser påbörjats för att Nacka vatten och avfall ska ta över ansvaret för insamling av förpackningsavfall från 1 jan 2024.
22. Genomföra avfallsutredningar i relevanta stadsbyggnadsprojekt.	KS	Påbörjad	Har genomförts för Fisksätra Södra. En övergripande avfallsutredning kommer tas fram inom centrala Nacka. I övrigt så kommer byggaktörerna att ta fram ett PM gällande avfallet som följer NVOAs checklista gällande avfallsutredning.
23. Ställ krav på utrymmen för avfallshantering och avfallsförebyggande vid markanvisning och tecknande av exploateringsavtal.	KS	Påbörjad	Följande två dokument har legat med i mallarna för exploateringsprojekten; miljö- och klimatambitioner i stadsutvecklingen samt miljökontrakt. Båda dokumenten innehåller krav på att det ska finnas utrymmen för källsortering.
24. Samlad planering mellan bostadsprojekten för att samordna infrastrukturen för avfall.	KS	Ej påbörjad	Övergripande planering saknas, varje projekt hanteras separat.
25. Tydliggöra ansvar för drift och investering av stationär sopsug.	KS	Påbörjad	NVOAs styrelse har beslutat om huvudmannaskap. Avfallsutredning kommer genomföras för inre centrala Nacka där sopsug kan vara ett alternativ.
26. Utred källsortering i offentliga papperskorgar	NTN	Påbörjad	Utredning genomförd 2021, men inför nya krav om sortering kommer ny utredning genomföras 2024.
27. Insatser för att öka anslutning till matavfallsinsamling genom fortsatt information och miljöstyrande avfallstaxa.	NVOA	Påbörjad	Vid kontakt med kunder som inte matavfallssorterar informerar NVOA om möjligheterna att börja sortera. Under 2022 har några större BRF:er börjat matavfallssortera.

28. Öka utsortering av matavfall hos befintliga matavfallskunder.	NVOA	Påbörjad	Under 2022 har brev skickats till kunder som sorterar fel. Från 1 januari 2023 kommer en felsorteringsavgift att utgå. Syftet är att öka sorteringen av matavfall och annat återvinningsbart avfall.
29. Etablera en permanent kretsloppscentral.	NVOA	Påbörjad	Är under utredning.
30. Förbättra servicen för grovavfall inkl bygg- och rivningsavfall och sortera ut fler materialslag till materialåtervinning.	NVOA	Genomförs löpande	Under 2022 infördes separat insamling av kabel, koppar, mässing och rostfritt stål. Med hjälp av en maskin för däckkrängning infördes separering av däck från fälg för separat hantering av metallfälgar. Att dela upp olika metaller är kostnadseffektivt samtidigt som det ger en stor miljövinst i och med att behovet av transporter och eftersortering minskar. Vidare har förberedelser skett inför kommunens utökade ansvar för bygg- och rivningsavfall från hushåll som trädde i kraft 1 januari 2023 med sortering i fler fraktioner.
31. Utreda möjligheter till att lämna grovavfall på valfri kretsloppscentral inom Stockholms län.	NVOA	Påbörjad	Vilande
32. Förbättra servicen för insamling av farligt avfall.	NVOA	Påbörjad	Fler turer och flera platser med mobila KLC förbättrar servicen för inlämningen av farligt avfall
33. Öka informationen till hushållen om vad som är farligt avfall och hur det ska hanteras.	NVOA	Påbörjad	Pågår, men kan utvecklas.
34. Tillsyn av insamling av elavfall i butiker.	MSN	Ej påbörjad	Ingen tillsyn över insamling av elavfall i butiker har bedrivits.

<p>35. Inför fullständig sortering av avfall i alla verksamheter i kommunal produktion.</p>	<p>KS</p>	<p>Påbörjad</p>	<p>Projekt för införande av källsortering i kommunens verksamheter har pågått under 2022 där enkäter om avfallshanteringen har skickats till verksamheterna inom Valfärd Samhällsservice och Valfärd skola har skickat enkäter och tips till sina verksamheter om källsortering. Några av verksamheterna har därefter utökat sin sortering bland annat med matavfall där idag samtliga skolor och förskolor sorterar sitt matavfall. Vidare har nya avfallsentreprenören Prezero inventerat avfallsutrymmena och konstaterat att det saknas utrymme för sortering av fler avfallsfraktioner vid ett antal verksamheter.</p>
<p>36. Arbeta strategiskt för lokal hantering och återvinning av massor och utse ansvariga.</p>	<p>KS</p>	<p>Påbörjad</p>	<p>Under 2022 har en strategi för masshantering inom kommunen tagits fram som innebär att massor bör hanteras där de uppstår. Ytor behöver avsättas i samband med större stadsutvecklingsprojekt. I dagsläget finns ingen resurs för samordning vilket innebär att respektive projekt har ansvaret att se över sitt behov av massbalans och logistikcenter. Projektet för Sydöstra Boo är först ut att starta ett logistikcenter. För större infrastrukturprojekt inom regionen, tex tunnelbanan, handlar det om större ytor där inriktningen är fortsatt samarbete med Kovik.</p>

<p>37. Vid byggtreprenader och markanvisningar ställa krav på att förebygga avfall och att hantera avfallet enl. Byggföretagens Resurs- och avfallsriktlinjer vid byggande och rivning.</p>	<p>KS</p>	<p>Påbörjad</p>	<p>Fastighetsenheten ställer i sina byggprojekt krav på att entreprenören ska ta fram en avfallshanteringsplan. Den ska enligt kravställning som framgår av AF-delen vara i linje med Nacka kommuns Avfallsplan 2021-2026 och fastslås med beställaren på första byggmötet. Dokumentet "Miljökrav vid byggtreprenader" används bl.a. i anläggningsenhetens projekt. Där ställs det krav på avfallshantering enligt byggindustrins resurs- och avfallsriktlinjer och där finns även en bilaga med vilka statistikuppgifter om avfall som ska sammanställas och rapporteras.</p> <p>I exploateringsavtal har miljökontrakt lagts till som bilaga där det ställs krav på avfallshantering enligt byggindustrins resurs- och avfallsriktlinjer. Vidare har krav ställts på att miljö- och klimatambitionerna (MKA) ska följas, där en av de strategiska inriktningarna handlar om avfall. Det finns behov av att uppdatera kraven i miljökontraktet.</p> <p>Det pågår också arbete med att ta fram en mall för vilka miljökrav som ska ställas vid markupplåtelse.</p>
<p>38. Kontrollera och följa upp att kraven på avfallshantering i byggtreprenaderna efterlevs inom projekten.</p>	<p>KS</p>	<p>Påbörjad</p>	<p>Entreprenören i fastighetsenhetens projekt för statistik över avfallshanteringen som följs upp på byggmöten. Det finns dock inga system för rapportering av hanterade mängder avfall i byggprojekten inom Nacka kommun. För anläggningsprojekt på allmän platsmark sker uppföljning av avfallshanteringen i projekten av Miljöenheten i den mån enheten tillfrågas och har resurser.</p> <p>I projekt som drivs av byggherrar (exploateringsprojekt) gör kommunen ingen rutinmässig uppföljning av hanteringen av bygg- och rivningsavfall.</p>
<p>39. Samordna insamling av byggavfall från olika projekt, lokala platser för insamling av byggavfall</p>	<p>KS</p>	<p>Ej påbörjad</p>	<p>Övergripande planering saknas, varje projekt hanteras separat.</p>

40. Tillsyn av avfallshanteringen vid bygg- och rivningsverksamhet	MSN	Påbörjad	Miljöenheten har haft tillsyn på några större byggprojekt där fokus framförallt varit på länshållningsvatten, föroreningar, masshantering och buller. Miljöenheten arbetar dock med vägledning till större byggprojekt, genom att miljöplanerna är med och stöttar även efter att detaljplanen antas och bygget inleds.
41. Köpa in och upphandla fordon för avfallstransporter som uppfyller senaste miljöklassning	NVOA, KS	Påbörjad	Genomfört för transporter av hushållens avfall. Vad gäller kommunens större transportupphandlingar ställs krav utifrån vad som anges åtgärdsplanen i fossilfritt 2030.
42. Ställa krav på förnyelsebara bränslen vid inköp och upphandling av avfallstransporter.	NVOA, KS	Påbörjad	Genomfört för transporter av hushållens avfall. Vad gäller kommunens större transportupphandlingar ställs krav utifrån vad som anges åtgärdsplanen i fossilfritt 2030.
43. Prioritera tillsyn av nedlagda deponier och ställa krav på att ansvariga utreder och riskvärderar.	MSN	Påbörjad	Under 2022 har miljöenheten tillsynat alla nedlagda deponierna och tagit vattenprover där det gått att få ett nedströmsprov. Målet är att bedöma om någon deponi behöver en fördjupad utredning. Resultatet är under utvärdering.
44. Genomföra regelbundna plockanalyser av kommunalt avfall.	NVOA	Genomförs löpande	Genomförs vartannat år.
45. Tillsyn av hantering av avfall hos verksamhetsutövare och fastighetsägare.	MSN	Ej påbörjad	Miljöenheten har återkommande tillsyn på centrumägares insamling, där den är omfattande nog (Forum och Sickla), men den görs inte varje år. Senast 2021. Tillsyn av fastighetsägare (flerbostadshus) ligger högt i vår behovsbedömning, eftersom det var länge sedan sist.
46. Införa kommunal insamling av returpapper.	NVOA	Genomförd	Kommunen har tagit över insamlingen som fortsatt sker vid ÅVS:er och fastighetsnära i flerbostadshus som upphandlat den tjänsten.
47. Informera och kommunicera med allmänheten om skräpets farlighet, miljöpåverkan och kostnader för nedskräpning och illegal tippning.	NTN	Genomförs löpande	Nyheter, sociala media mm.

48. Engagera skolelever, föreningar, företag, kommunen och allmänheten i städaktiviteter och städevenemang.	NTN	Genomförs löpande	Under vecka 17 deltog över 8000 barn och unga i skolor och förskolor ifrån Nacka i Håll Sverige Rents Skräpplockardagar, vilket är nytt rekord. Vidare deltog skolklasser och ungdomsföreningar i kommunens naturstädning vår och höst. År 2022 utökades antalet städområden och ersättningen höjdes. Vidare har föreningar haft i uppdrag att städa längs vägar i Nacka via Städa Sverige. Kommunen här även stöttat Håll Sverige Rents nationella kampanj Hela Sverige plockar skräp där ca 1300 Nackabor deltog.
49. Utredda möjligheter att ställa miljökrav i samband med markupplåtelse för event.	NTN	Påbörjad	Krav på källsortering vid större event och caféverksamhet infördes 2022. Uppföljning 2023.
50. Ta fram ett program för att minska nedskräpning av fimpar.	NTN	Påbörjad	Kampanj "Fimpfritt Nacka" genomfördes år 2002. Fortsättning 2023.
51. Öka kommunens städinsatser genom personal som plockar året runt där behovet är som störst.	NTN	Påbörjad	Ökade resurser för städning under 2022 och 2023
52. Öka kommunens städinsatser längs kuster och sjöar.	NTN	Påbörjad	Ökade resurser för städning under 2022 och 2023.
53. Genomföra skräpmätningar, attitydundersökningar och följa upp kostnader för nedskräpning.	NTN	Genomförs löpande	Årlig NKI-undersökning genomförs av NVOA. Kostnader följs upp årligen.
54. Ta fram en utredning för att identifiera källorna till marin nedskräpning och föreslå åtgärder.	NTN	Ej påbörjad	Ännu ej påbörjad. Däremot sker skräpdykning av frivilliga dykare/dykklubbar som en del i projektet "Städa Mälaren". De samlar upp skräp på bottenarna och lägger upp på anvisade platser av kommunen. Offentlig utemiljö tar hand om det uppsamlade skräpet. Under 2022 har skräpdykning skett vid 17 olika platser i Nacka och uppskattningsvis har 17 ton tagits upp